

Het Financieele Dagblad

Per mail verzonden:

Directie Juridische Zaken
Afdeling Nederlands Recht

Postbus 20061
2500 EB Den Haag
Nederland
www.rijksoverheid.nl
Nederland
www.nederlandwereldwijd.nl

Contact
woo@minbuza.nl

Kenmerk
Min-BuZa.2023.20184-33

Datum 19 december 2023

Betreft Beslissing op bezwaar

Geachte [...]

Bij brief van 19 april 2023, door mij ontvangen op 24 april 2023, heeft u een pro-forma bezwaarschrift ingediend tegen mijn besluit van 14 maart 2023 – met kenmerk Min-BuZa.2023.15041-12 – inzake het Woo-verzoek met betrekking tot de export van en exportvergunning(en) en exportkredietverzekeringen voor EUV/DUV lithografiemachines en -technologie van ASML alsmede machines en technologie van ASMI naar China van 30 november 2022. Op 9 mei 2023 heb ik uw brief van 8 mei 2023 ontvangen, waarin u de gronden van uw bezwaarschrift aanvult.

Met deze brief wordt op uw bezwaarschrift beslist.

Verloop van de procedure

Op 30 november 2022, door mij ontvangen op dezelfde datum, heeft u met een beroep op de Wet open overheid (hierna: Woo) verzocht om informatie inzake de export van en exportvergunning(en) en exportkredietverzekeringen voor EUV/DUV lithografiemachines en -technologie van ASML alsmede machines en technologie van ASMI naar China. De ontvangst van uw verzoek is per e-mailbericht bevestigd op 30 november 2022, waarbij tevens de beslistermijn met twee weken is verlengd. Op 22 december 2022 heeft een gesprek met u plaatsgevonden naar aanleiding van het door u ingediende verzoek. Hierbij was eveneens een beleidsmedewerker van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (hierna: EZK) aanwezig.

Op 14 maart 2023 is op uw verzoek een besluit genomen. Hiertegen heeft u op 19 april 2023 pro-forma bezwaar aangetekend, waarna u bij e-mail op 25 april 2023 in de gelegenheid bent gesteld uw gronden van het bezwaar binnen vier weken kenbaar te maken. Bij brief van 8 mei 2023, door mij ontvangen op 9 mei 2023, heeft u het bezwaar van gronden voorzien.

Op 30 juni 2023 heeft een hoorzitting plaatsgevonden. Voor de samenstelling van de commissie en het verhandelde ter zitting verwijs ik naar het verslag op hoofdlijnen van de hoorzitting dat als bijlage 2 bij dit besluit is gevoegd.

Tijdens deze hoorzitting is afgesproken dat op 1 september 2023 een beslissing op bezwaar genomen zou zijn en is de beslistermijn met zes weken verdaagd. Op 1 september 2023 heeft mijn ministerie hierover contact met u opgenomen om u te mededelen dat de beslissing op uw bezwaar nog niet genomen was.

Directie Juridische Zaken
Afdeling Nederlands Recht

Datum
19 december 2023

Onze referentie
Min-BuZa.2023.20184-33

Op 25 september 2023 heb ik uw brief, van 21 september 2023, ontvangen waarin u mijn ministerie in gebreke stelt in verband met het uitblijven van een beslissing op bezwaar. Op 26 september 2023 is hier telefonisch contact over geweest met de heer Been waarbij excuses aangeboden zijn en de stand van zaken van uw bezwaar is uitgelegd. Hier bent u tevens per e-mailbericht op 4 oktober 2023 van op de hoogte gehouden waarbij ook de ontvangst van uw ingebrekestelling is bevestigd.

Ontvankelijkheid

Uw bezwaarschrift is ingediend binnen zes weken na bekendmaking van het besluit op uw Woo-verzoek. Het voldoet ook aan de overige door de Awb gestelde eisen, zodat het bezwaarschrift ontvankelijk is.

Wettelijk kader

Ik behandel uw bezwaar als een bezwaar op grond van de Woo. De relevante artikelen uit de Woo kunt u vinden in bijlage 1 bij dit besluit.

Beoordeling van het bezwaar

Ik verklaar uw bezwaar ongegrond. Voor de motivering verwijs ik u naar het onderdeel 'overwegingen ten aanzien van de gronden van bezwaar'.

Gronden van uw bezwaar

In uw bewaarschrift heeft u het volgende aangevoerd:

- a) Volgens u heb ik ten onrechte geen inventarislijst openbaar gemaakt. U voert in dat verband aan dat de "Rijksbrede Instructie voor het behandelen van Woo verzoeken" een beleidsregel is die mij daartoe verplicht. Mijn weigering om documenten openbaar te maken doet volgens u niet af aan die verplichting. Door het ontbreken van een inventarislijst is het zowel voor u als eventueel voor de rechter niet inzichtelijk wat de zoekslag is geweest, waar en wat is geïnventariseerd en of wel - daadwerkelijk is geïnventariseerd. Volgens u wordt u daardoor in de uitoefening van uw rechten beperkt.
- b) Uws inziens heb ik mij bij de beoordeling van uw verzoek ten onrechte beperkt tot het beoordelen van categorieën van documenten in plaats van het beoordelen van de afzonderlijke documenten. Volgens u is dat zowel in strijd met de bedoeling van de wetgever, de "Rijksbrede Instructie voor het behandelen van Woo verzoeken" als met de jurisprudentie, waaruit blijkt dat de beoordeling per zelfstandig onderdeel van een document moet plaatsvinden. Volgens u is het besluit wat dit betreft onzorgvuldig voorbereid en onvoldoende gemotiveerd.
- c) Voorts bent u de mening toegedaan dat de zoekslag die ik gemaakt heb aantoonbaar onvolledig is. Hiertoe voert u aan dat ik uw Woo-verzoek limitatief heb opgevat terwijl in de tekst van het Woo-verzoek nadrukkelijk aangegeven is dat de door u genoemde categorieën niet limitatief waren. Het is daarnaast

voor u, door het ontbreken van een inventarislijst, onduidelijk waar de zoekslag precies uit heeft bestaan en welke stukken aangetroffen zijn.

Ook bent u de mening toegedaan dat het ongeloofwaardig is dat sommige documenten niet aanwezig zijn op mijn ministerie nu het bestaan hiervan langs andere wegen bekend is, dan wel zeer aannemelijk is.

Directie Juridische Zaken
Afdeling Nederlands Recht

Datum
19 december 2023

Onze referentie
Min-BuZa.2023.20184-33

- d) Daarnaast stelt u dat de toepassing van het bijzondere openbaarmakingsregime op grond van art. 12 DWU onvoldoende gemotiveerd is. Uws inziens ontbreekt ten aanzien van documenten die op deze grond niet openbaar gemaakt worden de motivering dat deze in hun geheel bestaan uit informatie van vertrouwelijke aard.
- e) Ook geeft u aan dat de uitzonderingsgrond van artikel 5.1 lid 1, aanhef en onder b van de Woo ten onrechte is ingeroepen, dan wel onvoldoende gemotiveerd is. Het valt uws inziens moeilijk te bezien dat elk onderdeel van de documenten de veiligheid van de Staat bedreigt, nu het ook informatieve memo's betreft. Voorts maak ik uws inziens niet aannemelijk dat het openbaren van informatie een gevaar vormt voor de instandhouding en het ononderbroken functioneren van onderdelen van de democratische rechtsorde die essentieel zijn voor het maatschappelijk leven.
- f) U stelt voorts dat de uitzonderingsgrond van artikel 5.1 lid 1, aanhef en onder c van de Woo ten onrechte is ingeroepen, dan wel onvoldoende gemotiveerd is nu ik geen specifieke documenten openbaar maak of benoem, en het gebruik van deze uitzonderingsgrond niet benoem dan wel per document motiveer. Hierdoor bent u van mening dat u niet kunt beoordelen hoe en hoe vaak deze uitzonderingsgrond toegepast is en of deze uitzonderingsgrond per document voldoende gemotiveerd is.
- g) Bovendien bent u van mening dat de uitzonderingsgrond van artikel 5.1 lid 2, aanhef en onder a van de Woo ten onrechte is ingeroepen, dan wel onvoldoende gemotiveerd is. U stelt dat ik deze uitzonderingsgrond te absoluut toegepast heb en dat er sprake is van een klassiek automatisme nu diplomatieke informatie in zijn geheel niet openbaar gemaakt is en het belang van openbaarmaking slechts summier of in het geheel niet gemotiveerd is.
- h) Ten slotte stelt u dat de uitzonderingsgrond van artikel 5.1 lid 2, aanhef en onder i van de Woo ten onrechte is ingeroepen, dan wel dat er onvoldoende gemotiveerd is waarom de openbaarmaking van de gevraagde informatie zodanig schadelijk is voor het functioneren van de overheid dat dit het belang van openbaarheid overtreft. Mijn weigering om concepten en informatie die in vertrouwen met mij gedeeld is, niet openbaar te maken is volgens u onjuist. Ook bent u van mening dat niet in te zien valt waarom bij openbaarmaking van "*visies, analyses en standpuntbepalingen van Nederland*" de onderhandelingspositie van Nederland geschaad zou worden nu het wezenskenmerk van een standpunt inhoudt dat deze voor de direct betrokkenen duidelijk is.

Overwegingen ten aanzien van de gronden van bezwaar

Met betrekking tot uw gronden van bezwaar overweeg ik het volgende.

Ad a. In het kader van het ontbreken van een inventarislijst bij mijn besluit d.d. 14 maart 2023 heb ik besloten om bij mijn eerdere overwegingen en besluitvorming te blijven. Dit licht ik hieronder nader toe.

Directie Juridische Zaken
Afdeling Nederlands Recht

Het is juist dat bij het besluit van 14 maart 2023 geen inventarislijst is bijgevoegd. Het besluit om geen inventarislijst bij te voegen staat niet op zichzelf, maar vloeit direct voort uit de beoordeling van de documenten die onder uw verzoek vallen. Ter toelichting op het besluit en in reactie op uw bezwaar merk ik daarover het volgende op.

Datum
19 december 2023

Onze referentie
Min-BuZa.2023.20184-33

Ik stel voorop dat er geen uitdrukkelijke wettelijke bepaling is op grond waarvan ik gehouden ben bij iedere beslissing op een Woo-verzoek een lijst toe te voegen van alle documenten die onder het verzoek vallen. De Woo kent een dergelijke verplichting niet. Uit de "Rijksbrede Instructie voor het behandelen van Woo verzoeken" volgt die verplichting evenmin. Zoals uitdrukkelijk in die Instructie is vermeld (p. 11), bevat deze geen beleidsregels als bedoeld in artikel 4:81 van de Algemene wet bestuursrecht, zoals u stelt, maar interne aanwijzingen. Dergelijke aanwijzing hebben wel interne werking binnen de organisatie, maar binden het bestuursorgaan niet tegenover derden. Dat neemt overigens niet weg dat die instructie binnen mijn ministerie wordt toegepast en ik uitvoering geef aan het uitgangspunt uit de Instructie om bij een Woo-besluit een inventarislijst toe te voegen. In de Instructie staat over dat uitgangspunt overigens ook het volgende (5.1.1):

"Van het uitgangspunt dat een inventarislijst wordt opgesteld, kan worden afgeweken, bijvoorbeeld als sprake is van slechts één of enkele documenten, als het gaat om gelijksoortige documenten die in hun geheel niet openbaar worden gemaakt of als uit contact met de verzoeker blijkt dat hij of zij daaraan geen behoefte heeft."

Dat van dat uitgangspunt kan worden afgeweken is bevestigd in de rechtspraak. Dat uitgangspunt strekt immers niet zover dat, indien de Woo zich verzet tegen openbaarmaking van informatie die in documenten is opgenomen, die informatie wel zou moeten worden vermeld op de inventarislijst.¹ Een inventarislijst verschaft naast titels en omschrijving van documenten ook inzicht in de aard en omvang en het moment van de contacten die er zijn geweest. Die informatie dient in dit geval nu juist vertrouwelijk te blijven, zo volgt uit de overwegingen in zowel het besluit van 14 maart 2023 als deze beslissing op bezwaar. Een van alle vertrouwelijke gegevens "geschoonde" inventarislijst zou in dit geval neerkomen op een vrijwel lege lijst en dus zinledig zijn.

Wat de "zoekslag" is geweest bij een beslissing op een Woo-verzoek, dat wil zeggen waar, hoe en door wie documenten zijn geïnventariseerd, kan niet goed worden afgeleid uit de inventarislijst en moet blijken uit de overwegingen daarover in het besluit van 14 maart 2023 en uit deze beslissing op bezwaar. Om te kunnen controleren of de zoekslag wel volledig is geweest, is dus geen inventarislijst vereist.

¹ Zie bijvoorbeeld uitspraken van de rechtbank Amsterdam van 1 december 2022, ECLI:NL:RBAMS:2022:7647, r.o. 11 en 12 en recent 9 oktober 2023, r.o. 7, AMS 22 / 6036.

Tot slot wijs ik er op dat artikel 8:29, zesde lid, van de Algemene wet bestuursrecht er in voorziet dat bij een eventueel beroep tegen deze beslissing op bezwaar de rechter kennis neemt van alle niet openbaar gemaakte documenten, zodat hij in staat is om de rechtmatigheid van het besluit te kunnen beoordelen. Op die wijze worden de rechten die u aan de Woo kunt ontlenen niet beperkt. Ook daarvoor is het dus niet vereist dat het besluit vergezeld gaat van een inventarislijst.

Met betrekking tot het inzichtelijk maken van op welke wijze ik naar de betreffende documenten heb gezocht kan ik u het volgende mededelen. Deze zoekslag is drieledig uitgevoerd. Allereerst is gezocht in de e-mailboxen van de medewerkers van het ministerie van Buitenlandse Zaken – zowel op het departement in Den Haag en op de relevante diplomatieke posten – die inhoudelijk betrokken zijn bij de desbetreffende bestuurlijke aangelegenheid. Daarnaast is gezocht in een interne algemene e-mail postbus waarin e-mails over deze bestuurlijke aangelegenheid bewaard worden. Vanwege de vertrouwelijkheid van dit onderwerp is een beperkt aantal medewerkers betrokken bij deze bestuurlijke aangelegenheid waardoor de uitgevoerde zoekslag overzichtelijk en volledig heeft kunnen plaatsvinden. Voorts is gezocht op de departementale samenwerkingsruimte waar alle documenten met betrekking tot deze bestuurlijke aangelegenheid staan. De zoektermen die bij deze verschillende zoekslagen zijn gebruikt zijn onder andere 'ASML', 'ASMI', 'ASM', 'halfgeleider', 'semiconductor', 'lithografie', 'EUV', 'DUV' etc. Deze documenten zijn ingedeeld in documentcategorieën, hierna is de openbaarmaking van deze categorieën op grond van de Woo beoordeeld.

Ad b. Met betrekking tot mijn keuze om mij te beperken tot de beoordeling van documentcategorieën heb ik besloten om bij mijn eerdere overwegingen en besluitvorming te blijven. Dit licht ik hieronder nader toe.

Het uitgangspunt van de "Rijksbrede Instructie voor het behandelen van Woo verzoeken" is dat de beoordeling plaatsvindt per (onderdeel) van een document, zoals u ook al aangeeft in uw bezwaar. Daargelaten dat die instructie geen verplichtend karakter heeft, kan onder omstandigheden van dat uitgangspunt worden afgeweken. Zo volgt uit vaste rechtspraak dat kan worden afgeweken van dat uitgangspunt als het gaat om herhalingen die geen redelijk doel dienen.²

Zoals u op de hoorzitting hebt bevestigd, betreft uw verzoek de correspondentie met verschillende binnen- en buitenlandse veiligheidsorganisaties en andere overheidsorganisaties over de aanvraag om een vergunning voor de export van een specifiek en technisch zeer hoogwaardig product (EUV en DUV lithografiemachines- en technologie) van ASML naar China. Uw verzoek betreft aldus een onderwerp dat nadrukkelijk deel uitmaakt van de huidige geopolitieke dynamiek. Op voorhand is evident dat de verschillende tegenstrijdige belangen die daarbij een rol spelen, zoals met name de diplomatieke en veiligheidsbelangen van Nederland, China en de Verenigde Staten, redelijkerwijs in de weg staan aan openbaarmaking van hele categorieën documenten die onder uw verzoek vallen. Daarnaast is op grond van

² Zie bijvoorbeeld de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 30 november 2022, ECLI:NL: RVS:2022:3503.

de aard en inhoud van het verzoek ook duidelijk dat er per afzonderlijk document verschillende weigeringsgronden zijn aan te wijzen die aan gehele openbaarmaking van dat document in de weg staan. Onder die omstandigheden zou een weergave van de beoordeling per (onderdeel) van ieder afzonderlijk document neerkomen op een weinigzeggende herhaling die geen redelijk doel dient. Voorts zou, zoals reeds hierboven vermeld, de openbaarmaking van een inventarislijst waarin naast titels en omschrijvingen van documenten ook een inzicht gegeven wordt van de aard, omvang en het moment van de contacten, de vertrouwelijkheid van deze informatie juist schaden.

Directie Juridische Zaken
Afdeling Nederlands Recht

Datum
19 december 2023

Onze referentie
Min-BuZa.2023.20184-33

Ook op dit punt geldt dat de wijze waarop ik uw verzoek heb beoordeeld, er niet aan in de weg staat dat de rechter in staat is de rechtmatigheid daarvan te toetsen. Uw bezwaargrond b acht ik dan ook ongegrond.

Ad c. In het kader van de heroverweging heb ik eveneens beoordeeld of, zoals u aangeeft in uw bezwaarschrift, de zoekslag die ik gemaakt heb (aantoonbaar) onvolledig is en of het ontbreken van sommige documenten ongeloofwaardig is. Ik volg u niet in deze stelling en heb besloten om bij mijn eerdere overwegingen en besluitvorming te blijven. Dit licht ik hieronder nader toe.

Zoals ik reeds hierboven heb beschreven zijn de documenten die betrekking hebben op deze bestuurlijke aangelegenheid gezocht in e-mail postbussen en op de digitale samenwerkingsruimte. Voorts is gezocht naar documenten die als staatsgeheim gerubriceerd zijn. Met verwijzing naar de reikwijdte van uw verzoek en de hierboven genoemde trefwoorden die gebruikt zijn bij de zoekslag ben ik van mening dat u ten onrechte stelt dat ik uw verzoek limitatief heb opgevat nu breed gezocht is naar documenten met betrekking tot deze bestuurlijke aangelegenheid.

Ik volg u niet in uw standpunt dat mijn zoekslag onvolledig is geweest waar het gaat om documenten die door of namens mijn ministerie zijn gemaakt, ontvangen of gewisseld met (vertegenwoordigers) van Japan, Zuid-Korea en "*andere gelijksgesinde landen*". Documenten met betrekking tot deze landen zijn reeds beoordeeld en vallen onder de categorie 'Nederland' onder 2 in bijlage 3.

Daar waar u, in uw bezwaarschrift, aangeeft dat er aantoonbaar documenten ontbreken beslis ik als volgt. Waar u aangeeft dat documenten ontbreken met betrekking tot de gestructureerde dialoog tussen Europa en de VS en het overleg met de VS in de EU-VS Trade and Technology Council volg ik u niet. De EU-VS *Trade and Technology Council* (TTC) is een platform voor gesprekken tussen de EU en de VS over sensitieve technologie en exportcontrolemaatregelen. De TTC heeft een aparte exportcontrolewerkgroep waar op hoofdlijnen wordt gesproken over sensitieve technologie, maar daar is tot op heden niet gesproken over individuele bedrijven of over casuïstiek. De Europese Commissie vertegenwoordigt de EU in de TTC en Nederland is daarom geen zelfstandige deelnemer aan het platform. Nu er in dit platform niet gesproken wordt over de bestuurlijke aangelegenheid waar uw Woo-verzoek op ziet zijn deze documenten niet betrokken bij de beoordeling van uw Woo-verzoek.

Met betrekking tot documenten die zien op de 'Ambtelijke Commissie Economie en Veiligheid', de Ministeriële Commissie Economie en Veiligheid (MCEV) de China-Taskforce volg ik u niet in uw stelling dat deze documenten aantoonbaar ontbreken.

De MCEV en de ACEV zijn interdepartementale overlegstructuren waar in brede zin vraagstukken zijn besproken die raken aan het onderwerp Economische Veiligheid. Bij het aantreden van kabinet Rutte-IV is de MCEV opgegaan in de RDINEV: de Raad voor Defensie en Internationale, Nationale, en Economische Veiligheid. Documenten met betrekking tot deze commissies zijn reeds beoordeeld en vallen binnen de categorie 'Nederland' onder 2. Daarnaast wordt er in interdepartementale overleggen over China niet gesproken over individuele exportcontrolecasuïstiek. Deze documenten zijn daarom niet betrokken bij de beoordeling van uw Woo-verzoek.

Directie Juridische Zaken
Afdeling Nederlands Recht

Datum
19 december 2023

Onze referentie
Min-BuZa.2023.20184-33

Ten slotte zijn documenten die zien op de nieuw te vormen "semiconductorstrategie" reeds beoordeeld binnen dit Woo-verzoek en vallen deze onder de documentcategorieën opgenomen onder 2 bij 'Nederland'.

Ad d. Voorts heb ik in het kader van de heroverweging beoordeeld of, zoals u aangeeft in uw gronden, documenten die ik integraal heb geweigerd op grond van artikel 12 DWU voor openbaarmaking in aanmerking zouden komen. Ik heb besloten om bij mijn eerdere overwegingen en besluitvorming te blijven. Dit licht ik hieronder nader toe.

In heroverweging kom ik tot dezelfde conclusie – als in het onderliggende besluit – dat de documenten betreffende exportvergunningen in hun geheel bestaan uit vertrouwelijk van de Douane verkregen informatie ten aanzien deze vergunningen. Het betreft de door de aanvrager ingediende aanvraag en de daarbij opgestuurde gegevens in de aanvraag. Hierbij kunt u denken aan productspecificaties, eindgebruikersverklaringen en communicatie tussen het bedrijf en derde landen inzake productspecificaties en productlijsten. Gelet op de werking van artikel 12 van het DWU, en hetgeen met betrekking tot de aanvraagprocedure van een exportvergunning in het bestreden besluit reeds gemotiveerd en uiteengezet is, zal ik deze documenten niet openbaar maken.

Met betrekking tot documenten die naast informatie en gegevens die betrekking hebben op exportvergunningen ook andere informatie betreffen, zijnde de memo's ter informatie en de memo's ter beslissing, blijf ik bij mijn eerdere overwegingen en maak ik deze documenten in hun geheel niet openbaar. Zoals in mijn besluit weergegeven bevatten deze memo's naast informatie die onder de geheimhoudingsplicht van artikel 12 DWU valt ook andere informatie die op grond van de Woo niet openbaar gemaakt kan worden. Deze informatie betreft bedrijfs- en fabricagegegevens die in vertrouwen zijn verstrekt; informatie die de diplomatieke betrekkingen met anderen landen zou kunnen schaden; en persoonsgegevens van ambtenaren en derden. Bovenstaande belangen wegen mijns inziens zwaarder dan het belang van openbaarmaking waardoor ik ook ten aanzien van de (beslis)memo's bij mijn eerdere besluitvorming blijf en ik deze documenten niet openbaar maak.

Ad. e. Naar aanleiding van uw bezwaarschrift heb ik besloten om met betrekking tot uw bezwaargrond e bij mijn eerdere overwegingen en besluitvorming te blijven. Dat licht ik hieronder nader toe.

Ik volg u niet in uw stelling dat de uitzonderingsgrond die volgt uit artikel 5.1, lid 1 aanhef en onder b Woo onjuist is toegepast. Zoals volgt uit mijn besluit d.d. 14

maart 2023 mag ik geen informatie openbaar maken als dit de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden. Openbaarmaking van de documenten onderliggend aan dit Woo-verzoek zou inzicht geven in het exportcontrolebeleid in de sector van de halfgeleidertechnologie, alle (toekomstige) toepassingen hiervan en in de betrokkenheid van nationale organisaties bij de uitvoering van dit beleid. Zoals in mijn besluit reeds onderbouwd spelen bij dit beleid meerdere factoren een rol waaronder de (inter)nationale veiligheid. De unieke aard van deze technologie; de daarmee verbonden risicoanalyse voor de nationale veiligheid; en de betrokkenheid van bepaalde nationale organisaties leiden ertoe dat ik niet anders kan beslissen dan tot de integrale weigering van deze documenten om de veiligheid van de Staat te beschermen.

Directie Juridische Zaken
Afdeling Nederlands Recht

Datum
19 december 2023

Onze referentie
Min-BuZa.2023.20184-33

Met betrekking tot documenten waarin bepaalde onderdelen de veiligheid van de Staat in gevaar brengen blijf ik bij mijn eerdere overwegingen en maak ik deze documenten in hun geheel niet openbaar. Zoals in mijn besluit weergegeven bevatten deze documenten naast informatie die de veiligheid van de Staat in gevraagd brengt ook andere informatie die op grond van de Woo niet openbaar gemaakt kan worden. Deze informatie betreft bedrijfs- en fabricagegegevens die in vertrouwen zijn verstrekt; informatie die de diplomatieke betrekkingen met anderen landen zou kunnen schaden; persoonsgegevens van ambtenaren en derden; informatie die het functioneren van de Staat schaadt; en informatie die op grond van art. 12 DWU niet openbaar gemaakt kan worden. Bovenstaande belangen wegen mijns inziens zwaarder dan het belang van openbaarmaking waardoor ik ook ten aanzien van de (beslis)memo's bij mijn eerdere besluitvorming blijf en ik deze documenten niet openbaar maak.

Het klopt voorts, zoals u in uw bezwaarschrift stelt, dat ik deze absolute weigeringsgrond inroep tegen de openbaarmaking van meerdere categorieën documenten en niet enkel tegen de openbaarmaking van één document. Dit is in mijn besluit d.d. 14 maart 2023 een verschrijving geweest en doet niet af aan mijn beslissing om deze uitzonderingsgrond toe te passen ten aanzien van documenten die bij openbaarmaking de veiligheid van de Staat zullen schaden.

Ad. f. Naar aanleiding van uw bezwaarschrift heb ik besloten om met betrekking tot de toepassing van artikel 5.1, lid 1 aanhef en onder c, bij mijn eerdere overwegingen en besluitvorming te blijven. Dat licht ik hieronder nader toe.

Zoals volgt uit mijn besluit d.d. 14 maart 2023 komen in de geïnventariseerde documenten vele bedrijfs- en fabricagegegevens voor. Deze komen voor in documenten die betrekking hebben op de communicatie met betreffende bedrijven ten aanzien van een exportvergunning; in interne of interdepartementale documenten; en in documenten die gewisseld zijn met andere landen. Openbaarmaking van deze documenten zou de concurrentiepositie van de desbetreffende bedrijven kunnen schaden en de relaties van deze bedrijven met derde partijen in het geding brengen. Deze documenten maak ik daarom niet openbaar. Voor een verdere onderbouwing van de toepassing van deze uitzonderingsgrond verwijs ik naar mijn primaire besluit op uw Woo-verzoek.

Ad. g. Voorts heb ik naar aanleiding van uw bezwaarschrift besloten om met betrekking tot de toepassing van artikel 5.1, lid 2 aanhef en onder a van de Woo,

bij mijn eerdere overwegingen en besluitvorming te blijven. Voor een onderbouwing hiervan verwijs ik naar onderstaande.

Directie Juridische Zaken
Afdeling Nederlands Recht

Zoals ik in het bestreden besluit heb overwogen betreffen een groot deel van de documenten diplomatiek vertrouwelijke informatie met betrekking tot de exportcontrole van halfgeleiders en de bijbehorende technologie. Deze documenten betreffen een veelheid aan terugkoppelingen van vertrouwelijke diplomatieke gesprekken; standpunten van andere landen/Europese instellingen over exportcontrole in brede zin en in het licht van de bedrijven ASML en ASMI; en visies/appreciaties van Nederland over de standpunten van andere landen/Europese instellingen. De verkregen informatie van – en terugkoppelingen van gesprekken met – andere landen en instellingen zal ik niet openbaar maken *juist* omdat dit in een vertrouwelijke setting is verkregen. Uit de aard en inhoud hiervan volgt reeds de vertrouwelijkheid hiervan. Het openbaar maken van de visies en standpunten van andere landen dan wel instellingen zou de noodzakelijke vertrouwelijkheid en effectiviteit van het diplomatieke verkeer en bilateraal overleg (in de toekomst) ondermijnen en zou eveneens de betrekkingen met bepaalde landen, staten dan wel internationale organisaties schaden. Gezien de unieke aard van deze bestuurlijke aangelegenheid; de voortdurende dialoog met partners, lidstaten en instellingen; de implicaties van wetgeving/maatregelen van landen; de mondiale verwevenheid; en de geopolitieke dynamiek, ben ik van mening dat het belang van de internationale en bilaterale betrekkingen zwaarder moet wegen dan het publieke belang van openbaarmaking.

Datum
19 december 2023

Onze referentie
Min-BuZa.2023.20184-33

Zoals u in uw bezwaarschrift aangeeft wordt het consulteren van andere landen door de wetgever als de meest zorgvuldige manier gezien om aan te tonen dat de internationale betrekkingen geschaad zullen worden. Desalniettemin is deze werkwijze door de wetgever niet voorgeschreven om de weigeringsgrond die volgt uit artikel 5.1, tweede lid aanhef en onder a van de Woo, in te roepen ten aanzien van de weigering documenten openbaar te maken. Uit jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrecht van de Raad van State volgt dat deze consultatie achterwege kan blijven wanneer uit de aard en inhoud van de documenten blijkt dat het gaat om diplomatiek vertrouwelijke informatie.³ Met verwijzing naar bovenstaande ben ik van mening dat uit de aard en inhoud van de documenten blijkt dat het gaat om diplomatiek vertrouwelijke informatie en informatie met betrekking tot een gevoelig beleidsonderwerp, namelijk het exportcontrolebeleid in brede zin (en van halfgeleiders en de bijbehorende technologie). Ik concludeer daarom dat mijn besluit om documenten niet openbaar te maken ter bescherming van de diplomatieke betrekkingen op een zorgvuldige manier heeft plaatsgevonden en acht uw bezwaargrond g ongegrond.

Ad. h. Tot slot heb ik besloten om naar aanleiding van uw bezwaarschrift met betrekking tot de toepassing van artikel 5.1, lid 2 aanhef en onder i, bij mijn eerdere overwegingen en besluitvorming te blijven. Dit licht ik hieronder toe.

³ Zie bijvoorbeeld de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 17 september 2014, ECLI:NL: RVS:2014:3439.

Ik volg u niet in uw stelling dat deze weigeringsgrond onjuist is toegepast met betrekking tot concepten. Zoals in mijn besluit van 14 maart 2023 toegelicht is het voor een goed verloop van het besluitvormingsproces belangrijk dat dit gebeurt op basis van voldragen documenten. Het is niet in het belang van een goede en democratische bestuursvoering dat van eenzelfde document meerdere versies in het publieke domein in omloop zijn, met als mogelijk gevolg dat onduidelijkheid ontstaat over de inhoud van het betreffende document of over de aard en strekking van de getroffen maatregelen. Bovendien zou het er – zoals reeds in mijn besluit van 14 maart 2023 toegelicht – toe kunnen leiden dat over elke afzonderlijke versie zelfstandig publiek debat ontstaat. Ook dat komt de goede en democratische bestuursvoering niet ten goede. Voorts merk ik op dat deze conceptteksten zijn opgesteld ten behoeve van (interne) oordeelsvorming in het kader van de uiteindelijke besluitvorming. Uit de stukken kan worden afgeleid op welke manier en welke afwegingen gemaakt zijn om tot een bepaald standpunt/visie te komen met betrekking tot het exportcontrolebeleid ten aanzien van onder andere halfgeleiders en bijbehorende technologie. Hoewel er ook feitelijke gegevens in de stukken kunnen staan, zijn deze zodanig verweven met deze opvattingen, dat het niet mogelijk is om deze te scheiden. De feiten zijn aangedragen in het kader van visies/standpunten met betrekking tot deze exportcontrole, waardoor openbaarmaking hiervan ook een deel van dit standpunt openbaar zou maken. Wanneer dit het geval is zullen ambtenaren in de toekomst minder geneigd zijn om hun meningen en standpunten te geven wat het goed functioneren van de Staat zal schaden.

Zoals in mijn besluit d.d. 14 maart 2023 reeds onderbouwd ben ik van mening dat het goed functioneren van de Staat in het geding zal zijn wanneer ik overga tot openbaarmaking van vertrouwelijk met mij gedeelde informatie dit niet valt onder de uitzonderingsgronden van artikel 5.1, lid 1 aanhef en onder c van de Woo en artikel 5.1, lid 2 aanhef en onder f van de Woo. Dit ziet zowel op informatie die binnen de overheid uitgewisseld is als op informatie van, en uitgewisseld met derde partijen. Het is voor het functioneren van de Staat met betrekking tot een goed ondernemersklimaat en de internationale concurrentiepositie van groot belang dat de overheid goed geïnformeerd is. Dit kan alleen plaatsvinden als betrokkenen ervan uit kunnen gaan dat de informatie die zij met mij delen vertrouwelijk behandeld wordt. Wanneer dit niet het geval is zullen contacten in de toekomst stroever verlopen wat een zorgvuldige beleidsvorming zal schaden.

Voorts volg ik u niet in uw stelling dat deze weigeringsgrond niet ingeroepen kan worden ten aanzien van de onderhandelingspositie van Nederland. Zoals reeds aangegeven bevatten de geïnventariseerde documenten visies, standpuntbepalingen en analyses van Nederland inzake de exportcontrole in brede zin (en meer specifiek ten aanzien van ASML en ASMI). Openbaarmaking van deze documenten zou inzicht geven in de positie van Nederland ten opzichte van toekomstige onderhandelingen, de afwegingen die in dit kader gemaakt zijn ten aanzien van het exportcontrolebeleid, en hiermee in de onderhandelingspositie van Nederland. Dit zou tot gevolg hebben dat deze onderhandelingspositie wordt geschaad en het moeilijker zal worden om de belangen van Nederland op een juiste en zorgvuldige wijze te kunnen behartigen bij lopende en toekomstige (soortgelijke) onderhandelingen. Het feit dat de standpuntbepalingen van Nederland voor de directe betrokkenen, zoals u in uw bezwaarschrift stelt, waarschijnlijk toch wel duidelijk is, doet niet af aan de situatie dat openbaarmaking van deze visies en

Directie Juridische Zaken
Afdeling Nederlands Recht

Datum
19 december 2023

Onze referentie
Min-BuZa.2023.20184-33

standpunten het goed functioneren van de Staat schaadt. Ook openbaarmaking van voor betrokkenen reeds bekende informatie kan de onderhandelingspositie van Nederland schaden nu deze betrokkenen en derde partijen hier in de toekomst hun voordeel mee zullen kunnen doen.

Directie Juridische Zaken
Afdeling Nederlands Recht

Datum
19 december 2023

Onze referentie
Min-BuZa.2023.20184-33

Met betrekking tot bovenstaande onderbouwing ben ik van mening dat het belang van het goed functioneren van de Staat zwaarder moet wegen dan het publieke belang van openbaarmaking. Gelet op bovenstaande kan ik niet tot een andere conclusie komen dan dat ik concepten; visies/standpunten/analyses van Nederland; en vertrouwelijk met mij gedeelde informatie niet openbaar maak.

Besluit

Gelet op de inhoud van het bezwaarschrift, beoordeeld in samenhang met het bestreden besluit kan het bezwaar niet leiden tot een andersluidend besluit. Uw bezwaar wordt dan ook ongegrond verklaard.

Wijze van openbaarmaking

Een geanonimiseerde versie van het besluit wordt geplaatst op [Documenten | Rijksoverheid.nl](#), zodat het voor een ieder beschikbaar is.

Hoogachtend,
De minister van Buitenlandse Zaken,
Namens deze,

De plaatsvervangend directeur van de Directie Internationale Marktordening en Handelspolitiek

[Deze brief is niet voorzien van een handtekening. In een formele en beveiligde omgeving is vastgelegd dat de beslissingsbevoegde akkoord is met de inhoud van dit document en de verzending.]

mr. D. Klaasen

BEROEPSCLAUSULE

Ingevolge artikel 8:1 van de Algemene wet bestuursrecht kan de belanghebbende tegen dit besluit binnen zes weken na de dag van verzending, uitreiking of publicatie schriftelijk beroep instellen. Het instellen van beroep dient te geschieden door indiening van een beroepschrift bij de rechtbank (sector bestuursrecht) van het arrondissement waarbinnen de woonplaats of vestigingsplaats van de belanghebbende is gelegen. Het beroepschrift moet op grond van artikel 6:5 van de Algemene wet bestuursrecht zijn ondertekend en bevat ten minste de naam en het adres van de indiener, de dagtekening, de omschrijving van het besluit waartegen het beroep is gericht, zo mogelijk een afschrift van dit besluit, en de gronden waarop het beroepschrift rust.

Bijlage 1 – Relevante artikelen uit de Woo

Directie Juridische Zaken
Afdeling Nederlands Recht

Artikel 1.1

Eenieder heeft recht op toegang tot publieke informatie zonder daartoe een belang te hoeven stellen, behoudens bij deze wet gestelde beperkingen.

Datum
19 december 2023

Onze referentie
Min-BuZa.2023.20184-33

Artikel 2.1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:
document: een door een orgaan, persoon of college als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, opgemaakt of ontvangen schriftelijk stuk of ander geheel van vastgelegde gegevens dat naar zijn aard verband houdt met de publieke taak van dat orgaan, die persoon of dat college;
milieu-informatie: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 19.1a van de Wet milieubeheer;
Onze Minister: Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;
publieke informatie: informatie neergelegd in documenten die berusten bij een orgaan, persoon of college als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, of informatie die krachtens artikel 2.3 door een bestuursorgaan kan worden gevorderd.

Artikel 2.5

Bij de toepassing van deze wet wordt uitgegaan van het algemeen belang van openbaarheid van publieke informatie voor de democratische samenleving.

Artikel 4.1

1. Eenieder kan een verzoek om publieke informatie richten tot een bestuursorgaan of een onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan werkzame instelling, dienst of bedrijf. In het laatste geval beslist het verantwoordelijke bestuursorgaan op het verzoek.
2. Een verzoek kan mondeling of schriftelijk worden ingediend en kan elektronisch worden verzonden op de door het bestuursorgaan aangegeven wijze.
3. De verzoeker behoeft bij zijn verzoek geen belang te stellen.
4. De verzoeker vermeldt bij zijn verzoek de aangelegenheid of het daarop betrekking hebbende document, waarover hij informatie wenst te ontvangen.
5. Indien een verzoek te algemeen geformuleerd is, verzoekt het bestuursorgaan binnen twee weken na ontvangst van het verzoek de verzoeker om het verzoek te preciseren en is het de verzoeker daarbij behulpzaam.
6. Het bestuursorgaan kan besluiten een verzoek niet te behandelen, indien de verzoeker niet meewerkt aan een verzoek tot precisering als bedoeld het vijfde lid. In afwijking van artikel 4:5, vierde lid, van de Algemene wet bestuursrecht wordt het besluit om het verzoek niet te behandelen aan de verzoeker bekendgemaakt binnen twee weken nadat het verzoek is gepreciseerd of nadat de daarvoor gestelde termijn ongebruikt is verstreken.
7. Een verzoek om informatie wordt ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in hoofdstuk 5.

Artikel 5.1

1. Het openbaar maken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:
 - a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
 - b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;

- c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
- d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in paragraaf 3.1 onderscheidenlijk paragraaf 3.2 van de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming, tenzij de betrokkene uitdrukkelijk toestemming heeft gegeven voor de openbaarmaking van deze persoonsgegevens of deze persoonsgegevens kennelijk door de betrokkene openbaar zijn gemaakt;
- e. nummers betreft die dienen ter identificatie van personen die bij wet of algemene maatregel van bestuur zijn voorgeschreven als bedoeld in artikel 46 van de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de levenssfeer maakt.
2. Het openbaar maken van informatie blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
- a. de betrekkingen van Nederland met andere landen en staten en met internationale organisaties;
- b. de economische of financiële belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen, in geval van milieu-informatie slechts voor zover de informatie betrekking heeft op handelingen met een vertrouwelijk karakter;
- c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
- d. de inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
- e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
- f. de bescherming van andere dan in het eerste lid, onderdeel c, genoemde concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens;
- g. de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;
- h. de beveiliging van personen en bedrijven en het voorkomen van sabotage;
- i. het goed functioneren van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen.
3. Indien een verzoek tot openbaarmaking op een van de in het tweede lid genoemde gronden wordt afgewezen, bevat het besluit hiervoor een uitdrukkelijke motivering.
4. Openbaarmaking kan tijdelijk achterwege blijven, indien het belang van de geadresseerde van de informatie om als eerste kennis te nemen van de informatie dit kennelijk vereist. Het bestuursorgaan doet mededeling aan de verzoeker van de termijn waarbinnen de openbaarmaking alsnog zal geschieden.
5. In uitzonderlijke gevallen kan openbaarmaking van andere informatie dan milieu-informatie voorts achterwege blijven indien openbaarmaking onevenredige benadeling toebrengt aan een ander belang dan genoemd in het eerste of tweede lid en het algemeen belang van openbaarheid niet tegen deze benadeling opweegt. Het bestuursorgaan baseert een beslissing tot achterwege laten van de openbaarmaking van enige informatie op deze grond ten aanzien van dezelfde informatie niet tevens op een van de in het eerste of tweede lid genoemde gronden.
6. Het openbaar maken van informatie blijft in afwijking van het eerste lid, onderdeel c, in geval van milieu-informatie eveneens achterwege voor zover daardoor het in het eerste lid, onderdeel c, genoemde belang ernstig geschaad wordt en het algemeen belang van openbaarheid van informatie niet opweegt tegen deze schade.
7. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op milieu-informatie die betrekking heeft op emissies in het milieu.

Directie Juridische Zaken
Afdeling Nederlands Recht

Datum
19 december 2023

Onze referentie
Min-BuZa.2023.20184-33

Bijlage – 2

Directie Juridische Zaken
Afdeling Nederlands Recht

Verslag op hoofdlijnen hoorzitting Financieel Dagblad inzake bezwaar Woo-verzoek 30 juni 2023

Datum
19 december 2023

Onze referentie
Min-BuZa.2023.20184-33

Aanwezig:

Max Stolker (EZK), voorzitter
Serge Raterink (BZ)
Tim van Essen (BZ, via teams)
Wesley Hermans (BZ)

Financieel Dagblad:

Advocaat: de heer van Vegchel
Jasper Been (Journalist)

Verslag:

Voorzitter verwelkomt iedereen en legt procedure uit. Ter inleiding verwijst de voorzitter nog naar de regeling die op dezelfde dag is gepubliceerd.

Toelichting op de bezwaren:

Adv: in de aangevoerde bezwaargronden bij EZK en BZ zit veel overlap, dit komt omdat de aangevoerde argumenten in de besluiten ook veelal overeenkomstig zijn.

Er zijn wel drie verschillen in de aangevoerde gronden:

In het bezwaarschrift tegen het besluit van BZ worden twee extra argumenten aangevoerd:

- 1) Een bezwaar tegen het inroepen van artikel 12 DWU
- 2) Een bezwaar tegen het inroepen van de uitzonderingsgrond
"fabricagegegevens"

Voor het overige zijn de bezwaargronden gelijkloidend, hooguit soms wat anders geformuleerd.

Hierbij wordt opgemerkt dat uit vooral de besluitvorming van EZK naar voren komt dat de onderwerpen ASML en ASMI geen Woo-bare onderwerpen zouden zijn, hetgeen ook een principieel punt is van het FD. Indien dit het signaal is dat met de besluitvorming wordt afgegeven dan verzet het FD zich hiertegen.

VZ: komt dit signaal uit de besluitvorming naar voren of uit het gesprek zoals dat eerder is gehouden?

Adv: dat komt voornamelijk voor uit gesprekken met EZK, maar is ook uit het besluit te halen. Uit de aard van het besluit (ook bij BZ overigens) komt naar voren dat er sprake is van een integrale weigering van documenten, hetgeen in de ogen van het FD een onjuiste interpretatie is van de Woo. In de bezwaarschriften wordt hier verder op ingegaan aan de hand van de gronden, maar dat is wel een kernpunt.

VZ: voorzitter geeft aan dat dit duidelijk is en geeft in dat kader nog aan dat er eerdere verzoeken om informatie zijn ingediend die betrekking hebben op deze materie (onder andere door het FD) en is er in het verleden geen informatie openbaar gemaakt. In die zin zou die opstelling dan wellicht ook niet verbazingwekkend zijn, maar er dient natuurlijk een goede motivering aan een weigering ten grondslag liggen.

Directie Juridische Zaken
Afdeling Nederlands Recht

Datum
19 december 2023

Onze referentie
Min-BuZa.2023.20184-33

Adv: dat is inderdaad juist, in de Woo bestaan geen gronden om specifieke onderwerpen dan wel info over specifieke bedrijven integraal te weigeren. De heer Been verwijst in dit kader nog naar randnummer 12 van het EZK bezwaarschrift, naar aanleiding van een telefonisch contact met EZK.

Vz: Het betreffen uitgebreide bezwaarschriften, u krijgt de gelegenheid om de bezwaarschriften verder toe te lichten.

Adv: we zullen inderdaad niet het gehele bezwaarschrift nogmaals toelichten, er zijn een aantal punten die we nader zullen toelichten naast het principiële punt zoals dat net naar voren is gebracht, te weten dat ((de exportvergunning van) ASML is een bestuurlijke aangelegenheid die Woo-baar is. Of dat vervolgens iets oplevert is een ander verhaal maar Woo-baar is het wel, anders dan door EZK aangegeven in een gesprek.

VZ: voorzitter onderbreekt adv en geeft aan dat veelal door elkaar wordt gehaald of iets onder de Woo valt dan wel of het (vervolgens) openbaar moet worden gemaakt. Dat zijn twee achtereenvolgende stappen, waarbij soms wordt aangegeven dat een onderwerp niet Woo-baar is terwijl hiermee bedoeld wordt dat er onderwerp wel onder de Woo valt, maar dat er na toetsing geen openbaarmaking zal volgen.

Adv: tweede punt, staat niet in het bezwaar, maar is wel van belang: het betreft een serieus onderwerp onderhevig aan een maatschappelijk debat. Dit blijkt bijvoorbeeld al uit de omstandigheid dat er vandaag een regeling in de Staatscourant is gepubliceerd. Het FD heeft zich in dat kader ook als taak gesteld om bij te dragen aan het maatschappelijk debat. Hoewel duidelijk is dat het voor de Woo niet van belang is wie het verzoek indient dan wel met welke redenen wil het FD dit voor de context en redenen van indienen graag benoemen en meent het FD ook dat het recht heeft op informatie.

Ten aanzien van de gronden van bezwaar: er zijn acht of negen gronden aangevoerd die in categorieën in te delen zijn:

Categorie juridisch van aard, bijvoorbeeld ontbreken inventarisatielijst, beoordeling van categorieën documenten.

Categorie waarbij het gaat om de zoekslag die onvolledig is. Een voorbeeld hiervan is het document dat door het ministerie van Defensie openbaar is gemaakt. Verder is er in Kamerbrieven verwezen naar communicatie dan wel in openbare uitingen van bewindslieden.

Categorie van de uitzonderingsgronden: naar mening van het FD zijn deze gronden onjuist dan wel in ieder geval onvoldoende gemotiveerd zijn toegepast.

Hierbij is van belang, vooral daar waar het gaat om de relatieve uitzonderingsgronden, dat het FD meent dat haar belangen onvoldoende zijn meegewogen. Naar mening van het FD moet hier een reactie van de ministeries op volgen en ook in lijn daarmee een betere onderbouwing van de motivatie.

Directie Juridische Zaken
Afdeling Nederlands Recht

Datum
19 december 2023

Onze referentie
Min-BuZa.2023.20184-33

Bezwaargrond Inventarisatielijst/samenvoegen in (document)categorieën:

Adv: het FD meent dat het indelen in (document)categorieën in strijd is met hetgeen de wetgever bedoeld heeft. Uit jurisprudentie blijkt dat (onderdelen van) documenten dienen te worden beoordeeld. Hoewel het best kan zijn dat delen van documenten onder uitzonderingsgronden van de Woo vallen dienen documenten te worden beoordeeld in plaats van categorieën.

De voorzitter verwijst in dit kader nog naar de handreiking van de ministeries over de Woo waar eisers ook naar hebben verwezen in het bezwaarschrift. Dit document geeft algemene uitgangspunten voor ministeries, elke zaak dient op zijn eigen merites te worden beoordeeld. Hoofddregel is openbaarmaking, als iets niet openbaar wordt gemaakt dient te worden aangegeven welke uitzonderingsgronden van toepassing zijn. Hierbij wordt opgemerkt dat als er vergelijkbare documenten zijn (qua inhoud), er ook jurisprudentie is die aangeeft dat niet alle delen afzonderlijk behoeven te worden beoordeeld. Dat zal in dit geval ook moeten worden bekeken. Het een op een toepassen van de handreiking op deze casus hoeft niet per definitie aan de orde te zijn.

Adv: de handreiking is een beleidsregel dus dat zal wel aan de orde zijn. Hierop wordt door het ministerie aangegeven dat er in de handreiking juist is aangegeven dat er geen sprake is van een beleidsregel in de zin van de Awb maar van een instructie voor ambtenaren. Aangegeven wordt dat de bezwaargrond in deze zal worden meegenomen en zal worden bekeken.

De heer Been geeft hierbij nog aan dat uit de twee besluiten van EZK en BZ niet blijkt of er inventarislijsten zijn gemaakt, documenten geïnventariseerd en/dan (vervolgens) documenten individueel beoordeeld zijn. Dit is van belang omdat het naar mening van het FD duidelijk moet zijn op welke delen van een document een uitzonderingsgrond van toepassing is, mede omdat niet gevolgd wordt dat op een bepaalde documentcategorie 1 uitzonderingsgrond van toepassing is. Zo zou het bij e-mailwisselingen zo kunnen zijn dat de thans gebruikte uitzonderingsgrond bij de documentcategorie niet van toepassing is, dat er wellicht een andere grond van toepassing is, dat er geen grond van toepassing dan wel dat het belang van openbaarheid zwaarder moet wegen dan een toe te passen grond.

Bezwaargrond Zoekslag documenten:

De voorzitter citeert het inleidende verzoek dat bestaat uit een drietal bullits en vervolgens een lijst van instanties.

De vraag wordt voorgelegd of het onderdeel exportkredietverzekering van het verzoek nog een rol speelt. Door BZ en het FD wordt aangegeven dat dit inderdaad niet aan de orde is. In het besluit is hierop gereageerd en geen bezwaar tegen gemaakt.

De voorzitter geeft aan dat er voor zover hij weet 1 vergunningstraject is geweest (EUV/ASML) en dat hij het verzoek zo leest dat voor zover verzocht is om

documenten inzake allerlei instanties en overleggen deze dan betrekking dienen te hebben op ASML.

Directie Juridische Zaken
Afdeling Nederlands Recht

Adv: ja dat klopt in zoverre dat je kan zeggen dat het verzoek ziet op ASML, het ziet duidelijk op exportvergunningen van ASML en ASMI met betrekking tot China. Maar de lijst met instanties die worden genoemd kan niet als limitatief worden gezien. Het zijn, zoals aangegeven in bezwaar, voorbeelden van instanties waar het FD aan denkt.

Datum
19 december 2023

Onze referentie
Min-BuZa.2023.20184-33

Vz: voorzitter geeft aan dat het dus voorbeelden zijn van instanties, indien deze niets zeggen over ASML dan valt die informatie niet onder het verzoek.

Adv: de heer van Veghel geeft aan dat dit juist is.

De heer Been: de heer Been geeft aan dat er in die zin wel sprake is van een nuance: indien die documenten iets zeggen over EUV lithografie dan vallen deze documenten wel onder het verzoek (er is immers geen andere partij in Nederland die dergelijke technologie kan exporteren omdat geen ander bedrijf dit heeft). Met andere woorden indien documenten EUV lithografie betreffen maar ASML niet noemen dan is het FD van mening dat het toch over ASML gaat. Indien ASML niet wordt genoemd wil dat niet zeggen dat een document daarom niet onder het verzoek valt. Als voorbeeld kunnen de beleidsregels van heden worden genoemd daar waar het gaat om het EUV en het DUV aspect. Dat kan alleen over ASML en ASMI (die wellicht dan vergunning plichtig wordt) gaan hoewel ze niet worden genoemd bij naam.

De heer van Essen: de heer van Essen geeft aan dat voor zover is aangegeven dat DUV door ASMI wordt geëxporteerd dit een onjuiste veronderstelling is.

Voorzitter: het verzoek ziet dus op de export van lithografiemachines waardoor je dus bij ASML aankomt, daar waar het gaat om de gevraagde documenten inzake overleggen dienen deze dan te zien op lithografie.

Opgemerkt wordt dat ook is gevraagd om documenten die zien op het Wassenaar akkoord en dat hier documenten van zouden ontbreken, maar het verzoek ziet toch niet op het Wassenaar akkoord?

De heer Been: de heer Been geeft aan dat het FD te weinig tijd heeft om alle documenten inzake het Wassenaar akkoord een voor een af te gaan. Voor zover deze documenten niet zien op de drie bullits van het verzoek valt de informatie er inderdaad niet onder.

Op de vraag of deze vaststelling iets zou betekenen voor de omvang/ reikwijdte van het verzoek geeft de advocaat aan dat dit niet het geval is. Het verzoek is begrensd qua onderwerp met als steekwoorden de bijzondere technologie/export/China. Het verzoek is niet begrensd daar waar het gaat om instanties/organen/overlegbijeenkomsten etc. Genoemde instanties zijn geen limitatieve opsomming maar moeten worden gezien als voorbeelden.

Op de vraag of met hetgeen is gevraagd dan dus ook automatisch ASML wordt bedoeld wordt bevestigend geantwoord door het FD. Het gaat om dit bedrijf als

het gaat om deze technologie. Het FD zal informatie waarin het bedrijf niet wordt genoemd koppelen aan ASML om tot een verhaal te kunnen komen. Hierop wordt aangegeven door de voorzitter dat dit anderzijds betekent dat je dus niet geanonimiseerd over lithografie of ASML kunt spreken nu het dan per definitie over ASML gaat, waarbij wordt aangegeven dat vanuit de overheid veelal over branches wordt gesproken zonder individuele bedrijven te noemen. Namens het FD wordt bevestigd dat dit een terecht punt is.

Directie Juridische Zaken
Afdeling Nederlands Recht

Datum
19 december 2023

Onze referentie
Min-BuZa.2023.20184-33

Bezwaargrond Uitzonderingsgronden:

Voorzitter: heeft u behoefte om dit deel van de gronden nader toe te lichten.

Adv: verwijst naar de ingediende gronden die bijvoorbeeld zien op de te maken belangenafweging die niet inzichtelijk genoeg is.

Op de vraag wat er wordt bedoeld met argument dat de belangen van het FD onvoldoende zijn meegewogen en of er een onderscheid is tussen het maatschappelijk belang en het belang van het FD geeft het FD aan dat die belangen samenvallen. Het gaat om het publieke belang, FD is er daarnaast om de functie van waakhond te vervullen. Dus daar waar het een onderwerp betreft als deze technologie en ASML alsmede de visies en invloeden van andere landen zijn dit elementen van het maatschappelijk debat. Het FD is gehouden dat debat te voeren en bestuursorganen te controleren.

Op de vraag of er, daar waar er gerefereerd wordt aan de term Public Watchdog, sprake zou zijn van een uitzonderlijke situatie die maakt dat informatie openbaar zou moeten worden gemaakt geeft het FD aan dat dit het geval is omdat er sprake is van een bijzonder geval met een groot publiek belang waarover bijna geen informatie openbaar wordt gemaakt. Dat betreft dan zowel de voorbereiding van besluiten in het kader van ASML maar ook de besluiten die genomen zijn in dit geval. In reactie op de discussie over het al dan niet nemen van een besluit (en openbaarmaking hiervan) wordt van de zijde van BZ aangegeven dat besluiten inzake (afgegeven) exportvergunningen worden gepubliceerd op de site van het ministerie. Het FD geeft aan dat zij graag eventueel van een rechtbank zouden vernemen wat het publieke belang bij openbaarmaking zou zijn nu er sprake is van een bijzondere casus en er veel vragen zijn over deze materie die journalisten graag zouden willen beantwoorden.

De voorzitter verwijst in het kader van de relatieve gronden nog naar de bezwaargrond die betrekking heeft op de diplomatieke betrekkingen in relatie tot het vragen van een zienswijze. Hij geeft aan dat het vragen van een zienswijze afhankelijk is van meerdere omstandigheden waaronder de inhoud van een document en dat dit (in relatie met de inhoud) ook verschillend kan zijn per land. Ten aanzien van de onderhavige materie geeft de voorzitter aan dat het vragen van een zienswijze op zichzelf waarschijnlijk al de betrekkingen zou schaden met bijvoorbeeld de VS en China. Het FD geeft aan dat zij zich kan voorstellen dat dit zou kunnen afhangen van de soort informatie. Ten aanzien van informatie die besproken is in het Witte Huis kan het FD zich voorstellen dat deze niet wordt voorgelegd, maar dat er ook categorieën zullen zijn die wel voorgelegd zouden kunnen worden. Hierbij geeft het FD aan dat de wetgever ook heeft bepaald dat het in bepaalde gevallen in de rede ligt om andere landen te consulteren. Het FD geeft hierbij aan dat er in het begin van het besluit wordt gesproken over een nationale competentie daar waar het gaat om de exportvergunningen, maar dat

vervolgens veelvuldig de grond inzake de diplomatieke betrekkingen wordt ingeroepen. Als reactie wordt aangegeven dat de inventarisatie breder is geweest dan enkel documenten inzake de exportvergunning en dat die bredere inventarisatie verder reikt dan de nationale competentie. Van de zijde van BZ wordt in dit kader nog aangegeven dat documenten niet alleen betrekking hoeven te hebben op hetgeen besproken is met een land, maar dat deze ook betrekking kunnen hebben op (visies op) een land zodat een zienswijze vragen niet in de rede ligt.

Ter afsluiting:

De voorzitter geeft aan dat de beslistermijn ter zitting wordt verdaagd en getracht zal worden (afhankelijk van de vakantieperiode) om 1 september een besluit te nemen.

De voorzitter bedankt een ieder voor zijn aanwezigheid en inbreng.

Directie Juridische Zaken
Afdeling Nederlands Recht

Datum
19 december 2023

Onze referentie
Min-BuZa.2023.20184-33

Bijlage – 3 Documentcategorieën

Directie Juridische Zaken
Afdeling Nederlands Recht

Datum
19 december 2023

Onze referentie
Min-BuZa.2023.20184-33

- De export van en exportvergunning(en) en exportkredietverzekeringen voor EUV lithografiemachines en -technologie van ASML naar China alsmede de export van en (mogelijke) exportvergunning(en) en exportkredietverzekeringen voor DUV lithografiemachines en -technologie van ASML naar China. Hierbij merk ik op dat ten aanzien van DUV technologie geen sprake is van (het aanvragen van) exportvergunningen. Voorts merk ik op dat, zoals reeds in het gesprek met u aan de orde is gekomen, er geen sprake is van exportkredietverzekeringen in deze context.

1. Interne documenten van mijn ministerie

- ◆ Documenten betreffende exportvergunning-> 12 DWU
- ◆ Documenten in kader van Wassenaar arrangement
 - Gerubriceerde documenten over lijstvoorstellen-> 5.1.2.a, 5.1.2.i
 - Alle openbare documenten m.b.t. Wassenaar staan op www.wassenaar.org
- ◆ Documenten aangaande exportcontrole van de VS
 - Niet aanwezig
- ◆ Documenten in het kader van o.a. Wet Strategische Diensten en Besluit Strategische Goederen
 - Niet aanwezig
 - Alle openbare documenten hierover staan op www.rijksoverheid.nl

2. Documenten door of namens mijn ministerie

gemaakt/ontvangen/gewisseld met (vertegenwoordigers van) partijen waaronder:

- ◆ De Verenigde Staten
 - E-mails -> 5.1.1.c, 5.1.2.a, 5.1.2.e, 5.1.2.i
 - Positiepapers -> 5.1.2.a, 5.1.2.i
 - Staatsgeheime informatie -> 5.1.1.b, 5.1.2.a
 - Presentaties (spreadsheets, PowerPoint)
 - Technisch inhoudelijk -> 5.1.1.c, 5.1.2.a, 5.1.2.i
- ◆ Nederland (waaronder ook interdepartementale communicatie)
 - E-mails -> 5.1.1.c, 5.1.2.a, 5.1.2.e, 5.1.2.i
 - Memo's ter informatie-> 5.1.1.b, 5.1.1.c, 5.1.2.a, 5.1.2.e, 5.1.2.i en 12 DWU
 - Memo's ter besluitvorming-> 5.1.1.b, 5.1.1.c, 5.1.2.a, 5.1.2.e, 5.1.2.i en 12 DWU
 - Kamerbrieven -> reeds openbaar
 - Positiepapers-> 5.1.2.a, 5.1.2.i
 - Agenda's-> 5.1.2.a, 5.1.2.e, 5.1.2.i
 - Instructies Posten-> 5.1.1.c, 5.1.2.a, 5.1.2.e, 5.1.2.i
 - Gespreksaantekeningen-> 5.1.1.b, 5.1.1.c, 5.1.2.a, 5.1.2.e, 5.1.2.i

- Gespreksverslagen-> 5.1.1.b, 5.1.1.c, 5.1.2.a, 5.1.2.e, 5.1.2.i
- Communicatielijnen/spreekteksten -> 5.1.2.i
- Staatsgeheime informatie-> 5.1.1.b, 5.1.2.a
- Presentaties (spreadsheets, PowerPoint)
 - Technisch inhoudelijk-> 5.1.1.c, 5.1.2.a, 5.1.2.i
 - Financieel (bedrijfsspecifiek) -> 5.1.1.c, 5.1.2.a, 5.1.2.i
- ◆ Europa
 - E-mails->5.1.1.c, 5.1.2.a, 5.1.2.e, 5.1.2.i
 - Positiepapers-> 5.1.2.a, 5.1.2.i
 - Presentaties (spreadsheets, PowerPoint)
 - Technisch inhoudelijk->5.1.1.c, 5.1.2.a, 5.1.2.i
- ◆ De Volksrepubliek China
 - Niet aanwezig

Directie Juridische Zaken
Afdeling Nederlands Recht

Datum
19 december 2023

Onze referentie
Min-BuZa.2023.20184-33